

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ДІАГНОСТИКА
ТА КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

підготовки доктора філософії.

Силабус освітнього компонента «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» підготовки доктора філософії.

Розробник: Брушневська Ірина Миколаївна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Мацюк З.С.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Завідувач кафедри: _____

(Кузава І.Б.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта <u>Освітньо-наукова програма</u> Спеціальна освіта <u>Освітній рівень: доктор</u> філософії	<u>Вибірковий</u>
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання <u>2</u>
ІНДЗ: €		Семестр <u>3-й</u>
		Лекції <u>10 год</u>
		Практичні <u>14 год</u>
		Самостійна робота <u>88 год.</u>
	Консультації <u>8 год.</u>	
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП Брушневська Ірина Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: 0508762003, Brushnevskaya.Iryna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

Силабус вибіркового освітнього компонента (далі – ВОК) «**Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності**» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-наукової програми «Спеціальна освіта» підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта денної (очної) форми здобуття освіти. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення ВОК «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» спрямоване на формування професійної компетенції здобувачів вищої освіти, їхньої готовності до диференційної психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР, організації логопедичної роботи, корекційно-розвиваючого освітнього середовища, вибору та використання методичного і технічного забезпечення, здійснення логопедичної корекційно-педагогічної діяльності у закладах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента є набуття здобувачами вищої освіти здатності планувати та організовувати професійну діяльність з урахуванням структури порушення, актуального стану та особливостей мовленнєвого розвитку осіб з ПМР, а також їхніх потенційних можливостей; здатності до організації процесу вивчення, оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку у дітей, підлітків і дорослих.

Завдання освітнього компонента:

- надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання щодо загальної характеристики порушень мовлення, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки перебігу порушень мовленнєвої діяльності за умов спонтанного та цілеспрямованого навчання та виховання;
- визначати мету й завдання процесу логопедичного вивчення та оцінювання;
- формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок організації вивчення мовленнєвої функції (її фонетичного, фонематичного, просодичного, лексико-граматичного компонентів), моторної та когнітивної функцій;
- формування вмінь і навичок диференціальної діагностики та індивідуального підходу до корекції мовлення при різних порушеннях;
- освоєння основних методів та напрямків дослідження і корекції моторних, когнітивних функцій і мовлення при вивченні дітей з порушеннями у розвитку;
- вміння добирати методики для вивчення та оцінювання комунікації, особливостей мовленнєвого розвитку в осіб різних вікових категорій та дидактичні матеріали;
- формування навичок планування, організації та проведення різних видів корекційно-розвиткової діяльності вчителя-логопеда в умовах групи компенсуючої спрямованості ЗДО (індивідуальні, фронтальні, підгрупові заняття; консультації для вихователів та батьків);
- формувати здатність визначати стратегію, зміст і навчально-методичне забезпечення процесу подолання ПМР у дітей, підлітків і дорослих;
- встановлення контакту з батьками дітей з порушеннями мовлення, надання їм допомоги в сімейному вихованні;
- розвинути у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

3. Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: проблемні, проблемно-пошукові, інтерактивне навчання (диспути, дискусії, круглі столи, тренінги, мозкові атаки, презентації, ділові й рольові ігри тощо).

4. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями психофізичного розвитку та система організації спеціальної роботи з ними.						
Тема 1. Розвиток мовлення дітей в онтогенезі. Формування «фонематичного слуху» і його роль у розвитку розуміння усного мовлення. Закономірність формування звуковимови, взаємовідношення слухомовленнєвого та мовленнєво-рухового аналізаторів у процесі оволодіння звукової сторони мови. Лінгвістична та	16	2	2	12		ДБ, РМГ/ (макс. кількість балів за практ. заняття – 12) \ 12

комунікативна складові мовленнєвої діяльності.						
Тема 2. Закономірності психофізичного онтогенезу; дизонтогенез осіб різних вікових категорій; закономірності та особливості розвитку всіх компонентів імпресивного, експресивного мовлення, його форм. Сутність психічного розвитку дитини за умов типового розвитку. Складові поняття «дитина з особливими освітніми потребами». Закономірності психічного розвитку дітей за умов дизонтогенезу.	18	2	2	12	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Тема 3. Порушення усного мовлення дітей. Зміст і структура логопедичних занять, уроків, виховних заходів; взаємозв'язок цілей та основних структурних компонентів, форм організації освітньо-корекційної (виховної) роботи. Технології забезпечення логопедичного процесу.	26	2	2	20	2	ДС, РМГ, ІРС \12
Разом за модулем 1	60	6	6	44	4	36
Змістовий модуль 2. Діагностична робота в системі логокорекції з дітьми із порушеннями мовлення						
Тема 4. Поняття діагностичної роботи. Діагностика пізнавального розвитку дітей. Закономірності типового розвитку; взаємозв'язки між психічними функціями, що формуються в онтогенезі; вікова періодизація та сензитивні періоди психосоціального розвитку людини. Методична забезпеченість діагностичного процесу. Наочно-дидактичні засоби.	30	2	4	22	2	ДС, РМГ, ІРС \24
Тема 5. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей. Аналіз результатів діагностики. Планування освітньо-корекційної роботи на основі результатів диференційної	30	2	4	22	2	ТР, РМГ, ІРС \24

психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР.						
Разом за модулем 2	60	4	8	44	4	48
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	84
ІНДЗ						16
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки:

^{1/} Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Тема	Кількість годин
<p>1. Розвиток мовлення дітей в онтогенезі. Лінгвістична та комунікативна складові мовленнєвої діяльності.</p> <p>1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу:</p> <p>а) Ознайомитись зі змістом основних нормативних документів спеціальної освіти дітей з особливими потребами в Україні (Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про охорону дитинства», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», виписати статті, що стосуються освіти дітей з особливими потребами.</p> <p>б) Виписати основні терміни понятійно-категоріального апарату корекційної педагогіки із понятійно-термінологічних словників та із статті 2 проекту Закону України "Про спеціальну освіту".</p> <p>2) Підготовка до практичного заняття.</p> <p>3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).</p>	12
<p>2. Закономірності психофізичного онтогенезу; дизонтогенез осіб різних вікових категорій; закономірності та особливості розвитку всіх компонентів імпресивного, експресивного мовлення, його форм.</p> <p>1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>а) Опрацювати статтю В. Кобильченко, І. Омельченко «Закономірності психічного розвитку в онтогенезі й дизонтогенезі: медичний та психологічний аспекти», виокремивши найбільш значущі положення.</p> <p>2) Підготовка до практичного заняття.</p> <p>3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).</p>	12
<p>3. Порушення усного мовлення дітей. Зміст і структура логопедичних занять, уроків, виховних заходів; взаємозв’язок цілей та основних структурних компонентів, форм організації освітньо-корекційної (виховної) роботи. Технології забезпечення логопедичного процесу.</p> <p>1) Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.</p> <p>2) Опрацювати загальні відомості про основні види порушень мовленнєвого розвитку осіб.</p> <p>3) Охарактеризувати основні структурні компоненти, форми організації освітньо-корекційної (виховної) роботи з особами із ПМР.</p> <p>4) Підготовка до практичного заняття.</p> <p>5) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).</p>	20

<p>4. Поняття діагностичної роботи. Діагностика пізнавального розвитку дітей. Закономірності типового розвитку; взаємозв'язки між психічними функціями, що формуються в онтогенезі; вікова періодизація та сензитивні періоди психосоціального розвитку людини.</p> <p>1) Самостійне опрацювання теоретичних основ матеріалу. 2) Підготовка до практичного заняття: а) підготовка дидактичного матеріалу для проведення діагностики пізнавального розвитку дітей із ЗНМ. 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).</p>	22
<p>5. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей. Аналіз результатів діагностики. Планування освітньо-корекційної роботи на основі результатів диференційної психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР</p> <p>1) Самостійне опрацювання теоретичних основ матеріалу. 2) Підготовка до практичного заняття: а) підготовка дидактичного матеріалу для проведення діагностики мовленнєвого розвитку дітей із ЗНМ 3) Скласти 20 тестових завдань з теми трьох рівнів складності (+ ключ до тестів).</p>	22
<p>Разом</p>	<p>88</p>

7. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (навчальний проект)

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проект: створення «**Діагностичної папки (з дидактичним матеріалом) для проведення діагностики психомовленнєвого розвитку дітей із порушеннями мовлення**».

Зміст діагностичної папки:

1. 5 завдань для обстеження загальної моторики.
2. 5 завдань для обстеження дрібної моторики.
3. 5 завдань для обстеження м'язової моторики.
4. 5 завдань для обстеження артикуляційної моторики.
5. 5 завдань для дослідження контактності дитини дошкільного віку.
6. 5 завдань для дослідження стану розвитку пам'яті дитини дошкільного віку.
7. 5 завдань для дослідження стану розвитку мислення дитини дошкільного віку.
8. 5 завдань для дослідження стану розвитку уваги дитини дошкільного віку.
9. 5 завдань для дослідження стану розвитку уяви дитини дошкільного віку.
10. 5 завдань для обстеження фонетико-фонематичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
11. 5 завдань для обстеження звуковимови у дітей.
12. 5 завдань для обстеження лексичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
13. 5 завдань для обстеження граматичної сторони мовлення у дітей дошкільного віку.
14. 5 завдань для обстеження зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

<p>Макс. к-сть балів</p>	<p style="text-align: center;">Критерії оцінювання роботи</p>
---------------------------------	--

5 балів	Здатність до коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу	Науково-практичний проект (НПП) розроблено здобувачем освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, зауваження відсутні. Дотримано принципів академічної доброчесності	4-5 балів
		НПП розроблено здобувачем освіти з дотриманням вимоги коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу, виявлені недоліки є несуттєвими. Дотримано принципів академічної доброчесності	2-3 бала
		НПП - не авторська розробка або містить суттєві недоліки. Робота виконана з порушенням принципів академічної доброчесності	0-1 балів
5 балів	Здатність до творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми	Присутній творчий авторський підхід до виконання НПП. Чітко прослідковується власне бачення розкриття запропонованої теми, обґрунтування є науково-виваженим. Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	4-5 балів
		Присутні елементи творчості, новизни при виконанні НПП. Сформульовано відповідні висновки. Дотримано принципів академічної доброчесності	2-3 бала
		Присутній традиційний підхід до виконання НПП. Робота виконана з порушеннями норм академічної доброчесності	0-1 балів
3 бала	Здатність до логічного структурування матеріалу	Матеріал НПП логічно структурований, здобувач/ка використовує правильну термінологію	3 бала
		Матеріал НПП достатньо логічно структурований, здобувач/ка використовує правильну термінологію	1-2 бал
		Матеріал НПП не структурований, здобувач/ка використовує недостатню кількість або неправильну термінологію	0 балів
3 бала	Якість оформлення роботи	НПП оформлено якісно (технічно), грамотно (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок презентації матеріалу)	3 бала
		Виявлені огріхи не є суттєвими (технічні), наявні незначні орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	1-2 бала
		НПП оформлено без дотримання вимог (технічних), наявні суттєві орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки.	0 балів
16 балів	Разом		

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%9>)

[6%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](#)) в діапазоні від **0 до 100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання ІНДЗ тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 12), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [«Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний

диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки:

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: Brushnevsk.Iryna@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права дозвати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться у формі тестування (25 питань по 4 бала кожне. Якщо відповідь правильна, то 30 отримує максимум 4 бала, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Перелік тем до заліку

1. Загальна характеристика розвитку мовлення на різних стадіях онтогенезу другого рівня оволодіння мовленнєвою діяльністю.
2. Розвиток мовлення у період раннього віку дитини (немовляти).
3. Формування «фонематичного слуху» і його роль у розвитку розуміння усного мовлення.
4. Закономірність формування звуковимови, взаємовідношення слухо-мовленнєвого та мовленнєво-рухового аналізаторів у процесі оволодіння звуковою стороною мови.
5. Сутність психічного розвитку дитини за умов типового розвитку.
6. Складові поняття «дитина з особливими освітніми потребами». Закономірності психічного розвитку дітей за умов дизонтогенезу.
7. Складність структури порушеного розвитку дітей. Л.С. Виготський про аномальний розвиток.
8. Класифікація, причини виникнення порушень психофізичного розвитку. Компенсаторні та корекційні можливості дітей з особливими освітніми потребами.
9. Психолого-педагогічні умови ефективності корекційно-виховної роботи з дітьми із ООП в умовах загального та спеціального навчально-реабілітаційного закладу.
10. Сучасні клініко-педагогічна та психолого-педагогічна класифікації мовленнєвих розладів.
11. Характеристика дітей з вадами мовлення.
12. Основні форми дислалії.
13. Загальна характеристика дизартрії.
14. Диференціація дизартрії та дислалії.
15. Основні форми ринолалії.
16. Характеристика алалії, порівняння її з іншими розладами.
17. Характеристика афазії, порівняння її з іншими розладами.
18. Причини та симптоми заїкання. Особливості заїкання у дошкільнят.
19. Характеристика центрального відділу апарату мовлення.
20. Характеристика периферичного відділу апарату мовлення
21. Характеристика основних ознак фонетико-фонематичного недорозвитку у дітей.

22. Причини виникнення фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення.
23. Характеристика «ротацізму».
24. Характеристика «ламбдацізму».
25. Характеристика «свистячого сигматизму».
26. Характеристика «шиплячого сигматизму».
27. Діагностика фонетико-фонематичного недорозвитку мовлення.
28. Основні шляхи корекційної роботи з дітьми із ФФНМ.
29. Характеристика загального недорозвитку мовлення як системного порушення.
30. Причини виникнення загального недорозвитку мовлення.
31. Характеристика загального недорозвитку мовлення I рівня.
32. Психолого-педагогічна характеристика дітей із загальним недорозвитком мовлення II рівня.
33. Характеристика загального недорозвитку мовлення III рівня.
34. Характеристика загального недорозвитку мовлення IV рівня.
35. Основні напрямки корекційної роботи з дітьми при загальному недорозвитку мовлення.
36. Поняття діагностичної роботи. Завдання і принципи психолого-педагогічної діагностики.
37. Зміст діагностичної діяльності вчителя-логопеда.
38. Організація діагностичної діяльності вчителя-логопеда.
39. Методична забезпеченість діагностичного процесу. Наочно-дидактичні засоби.
40. Алгоритм проведення діагностики психомовленнєвого розвитку дітей із порушеннями психофізичного розвитку.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 11-12 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	4	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє	4	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	4*/ 2**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	2**

			оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
Дуже добре/ 9-10 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обгрунтовані висновки	3*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
Добре/ 7-8 балів	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
Задовільно/ 5-6 балів	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	2	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не	2	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 1**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**

				вистачає достатньої глибини та аргументації					
Достатньо/ 2-4 бала	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	2	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5*/ 0,5**	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів</i>	0,5**	
Незадовільно/ 1-0 бала	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	<i>презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності</i>	0,25**	

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ.

1. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей п'ятого року життя із лексико-граматичними труднощами : навчально-методичний посібник. Луцьк. 2023. ФОП Мажула Ю.М. 240с.
2. Брушневська І.М. Організація комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини з особливими освітніми потребами. *Acta Paedagogica Volynienses*, Вип. 3, 2021. С. 205-212.
3. Брушневська І.М., Омелянюк О. Методика визначення стану розвитку мовлення у дітей дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення в ігровій діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2022. Вип. 54. Т. 1. С. 249–255.
4. Голуб Н. М. Особливості організації корекційно-розвивальної роботи з молодшими школярами із загальним недорозвиненням мовлення, затримкою психічного розвитку в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2020. Вип. № 15. С. 56-65.
5. Каліновська Д. В., Кисличенко В. А. Методика логопедичної роботи на ранньому етапі відновлення при афазії. *Сучасна логопедія: інноваційні технології* : зб. тез доп. Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. Миколаїв, 2022. С. 54–56.
6. Карпова Т. С., Заїка О. С. Діагностика артикуляційної диспраксії як сучасна логотехнологія. *Сучасна логопедія: інноваційні технології* : зб. тез доп. Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. Миколаїв, 2021. С. 31–36.
7. Лопатинська Н.А. Нейростимуляційні технології у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. 3(24). March 2020. Warsaw, Poland, 2020. С. 3-11. 2.
8. Лопатинська Н.А. Проблема діагностики і корекції комунікативно-мовленнєвої діяльності у дітей дошкільного віку із мовленнєвим дизонтогенезом: вітчизняний досвід. *Науковий часопис «Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка»*. Випуск 6 (162). Чернігів, 2020. С. 80–84.
9. Лопатинська Н.А. Системний підхід до нейрологопедичної діагностики комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із різними типами мовленнєвого дизонтогенезу. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць*. 2020. Вип.15. С.130-144.

Інформаційні ресурси

1. Інтернет-ресурси:

Електронний освітній ресурс: Брушневська І. М. Психолого-педагогічна діагностика та корекція порушень мовленнєвої діяльності. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=2177> (рекомендовано науково-методичною радою Університету, протокол № 2 від 19 жовтня 2022 р.).

1. https://ircenter.gov.ua/static-pages/manuals_and_textbooks

2. <https://ispukr.org.ua/>

3. <https://mon.gov.ua/ua/tag/novij-osvitnij-prostir>

4. <https://www.youtube.com/watch?v=ic1KE0yESH0>

5. <https://zakon.rada.gov.ua/>

Неформальна освіта:

1. <https://osvita.diia.gov.ua/>

2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>

3. <https://vseosvita.ua/>

4. <https://vumonline.ua/>

5. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

6. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>

7. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>

8. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
9. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>